

Ústav jižní a centrální Asie FF UK v Praze
Posudek bakalářské práce

Vojtěch Kapinus
Bengálsko v době mughalské vlády
Bengal under the Mughals

Vojtěch Kapinus předkládá práci na historické téma, které si sám ke zpracování vybral. Přestože se autor svým studijním profilem orientuje výrazně jazykovědně, a to v obdivuhodném rozpětí od starých semitských jazyků, čínštinu a finštinu až po sanskrt a moderní indické jazyky, téma muslimů v Indii se objevilo již v některých jeho dílčích pracích a lze tak soudit, že nešlo o volbu náhodnou. Práci jistě věnoval nemalé úsilí, o tom svědčí i její rozsah přesahující požadovanou délku. Za vhodně rozvržené lze považovat i její vnitřní členění.

Od bakalářské práce se neočekává, že na zvolené téma přinese nový pohled nebo že použité zdroje zasadí do nového kontextu. Neočekává se tvůrčí přístup, i když každé psaní je také tvůrčím procesem, což ani u bakalářské práce nelze ztrácet ze zřetele. Práce může být shrnutím dostupné literatury, avšak shrnutím, které respektuje pravidla žánru odborného textu. *Bengálsko v době mughalské vlády* předložené Vojtěchem Kapinusem je v tomto směru, bohužel, na samé hranici únosného. Hlavní linie práce je do té míry založená na stěžejní knize Richarda Eatona *The rise of Islam and the Bengal frontier, 1204-1760*, že ji lze stěží považovat za více než často doslovné výpisky z literatury, navíc s hrubými nedostatky v odkazech, kterých je málo, neodkazují na všechny použité pasáže a často jsou v textu nevhodně umístěny. Jako obzvláště křiklavý případ takového postupu uvedu začátek druhé kapitoly nazvané *Situace a vývoj na bengálském území před příchodem islámu*:

Kapinus (s. 9): *„Delta byla obydlena dávno před prvními nápisy ze 3.století př.n.l., ostatně archeologické nálezy potvrzují přítomnost rýží pěstujících osad v severním Bengálsku v okrese Burdwan už ve 2. tisíciletí př.n.l.*

Třeba v severním Bengálsku město Pundra (dnes Mahasthán) má jméno podle neárijského kmene zmiňovaného v pozdní védské literatuře.“

Eaton (1993, s. 4): *„In fact, it had been inhabited long before the earliest appearance of dated inscriptions in the third century B.C. In ancient North Bengal, Pundra (or Pundranagara, "city of the Pundras"), identifiable with Mahasthan in today's Bogra District, owed its name to a non-Aryan tribe mentioned in late Vedic literature.² [...] Archaeological evidence confirms that already in the second millennium B.C., rice-cultivating communities inhabited West Bengal's Burdwan District.“*

Autor předkládané práce zde „shrnuje“ originál tak, že překládá celé větné celky, skládá je v jiném pořadí a další pasáže vypouští. Přitom se ze Západního Bengálska stává severní a prepisy lokalit jsou buď ponechány podle anglického znění (Burdwan namísto Barddhamán) nebo převedeny do českého přepisu napůl (Mahasthán namísto Mahásthán). Zatímco Eatonův text je doslova protkán odkazy na zdroje uváděných faktů, Kapinus tyto reference pomíjí a sám se omezuje na volný odkaz k Eatonovi až na samém konci druhé kapitoly, navíc jen na strany 9-10.

Netvrším, že celá práce je napsána takto. Kapinus Eatona doplňuje i jinými zdroji, avšak skutečnost, že se takovéto pasáže v textu vyskytují, demonstruje celkovou nedostatečnost

v práci s citacemi a odkazy, jakož i slabiny ve formulačních schopnostech autora. Škoda, že vlastní pohled na zvolené téma vyjádřil až v samotném závěru.

Problematické jsou i některé použité zdroje. Server leccos.com nemá v odborném textu ani při jeho přípravě vůbec co dělat a wikipedia, ačkoliv je jistě užitečným informačním rozcestníkem, také nemůže sloužit jako náhražka sekundární literatury, protože autorství jednotlivých hesel je kolektivní a anonymní a za obsah nemá nikdo primární odpovědnost. Internetová Banglapedia je naopak elektronickou verzí mnohosvazkové encyklopedie vydané tiskem renomovanou Asiatic Society of Bangladesh a jako doplňkový zdroj ji uvést lze, ovšem nejen zkopírováním URL do poznámky pod čarou, nýbrž s celým názvem hesla a jménem autora. Stačí se řídit příslušnou českou citační normou.

O nesystematičnosti práce autora svědčí také překlepy, které zůstaly v anglickém abstraktu (devided, bengal), a nejednotnost krátkého seznamu použité literatury, kde se místy vyskytuje vedle příjmení autora i jméno, ale ne u všech, občas je uvedeno ISBN a někdy chybí údaj u ostatních záznamů uvedený (např. vydavatel u práce H. Mukhii, místo vydání u Strnada a kol.). Mukhiova studie se navíc vyskytuje pouze v bibliografii a v textu na ni není nikde odkazováno.

V první zeměpisné kapitole by bylo záhodno zmínit, že historické Bengálsko bylo ještě širší oblastí než spojené teritorium současného Bangladéše a indického svazového státu Západní Bengálsko. Zvláště vzhledem ke zvolenému tématu práce by nastínění proměn hranic Bengálska bylo přínosnější než kusé informace o podnebí a nejvyšších vrcholech současných státních celků.

V kapitole 3.1., která se dotýká role bengálské literatury na dvorech muslimských panovníků, Kapinus překvapivě nezmiňuje Zbavitelovu Bengálskou literaturu, povinnou četbu svého studia, jejíž celá jedna kapitola je tomuto tématu věnována. Možná proto také uvádí jména autorů a názvy jejich děl v prepisech, které jsou spíše intuitivní a rozhodně ne z bengálštiny. Chybné prepisy jsou i dále: Kočbihár (nikoliv Kuč Bihár, s. 29), Nusrat (nikoliv Nasrat) Šáh (s. 30), Purí (nikoliv Puri, s. 33), šúdrů (nikoliv šúdrů, s. 42), Džahángírábád a Kámrúp (nikoliv Džahangírabád, Kamrúp, tamtéž), Eklakhí (nikoliv Eklachi, s. 59) a mohl bych uvést další. Také mi není jasné, proč autor neskloňuje některá jména historických postav.

Přes řadu výše uvedených nedostatků práci doporučuji k obhajobě při vědomí, že autorovy předpoklady pro filologické studium mají své těžiště jinde, než ve formulačních strategiích psaní akademického textu, a při vědomí, že se i tak autor při psaní práce mnohé naučil. Práci navrhuji hodnotit známkou dobře.